

De heer K. Keulemans
Vijfhuizen 5
5011 XE Tilburg

Datum 15 juli 2015
Kenmerk BE/2015/83/r
Uw kenmerk Email d.d. 2 juni 2015
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Vijfhuizen 5 te Tilburg

De eigenaren van de laaggevelboerderij aan de Vijfhuizen 5 te Tilburg zijn voornemens om de huidige agrarische bestemming te wijzigingen naar een dubbelbestemming wonen. Conform het beleid ten aanzien van vrijkomende agrarische bebouwing is het mogelijk om een bepaalde hoeveelheid agrarische opstallen te slopen in compensatie voor een extra woonbestemming. In dit kader worden alle schuren op de locatie gesloopt en wordt de laaggevelboerderij in pandig verbouwd tot een twee-onder-een-kapwoning.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels deze ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Een van de eigenaren, de heer K. Keulemans heeft, Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

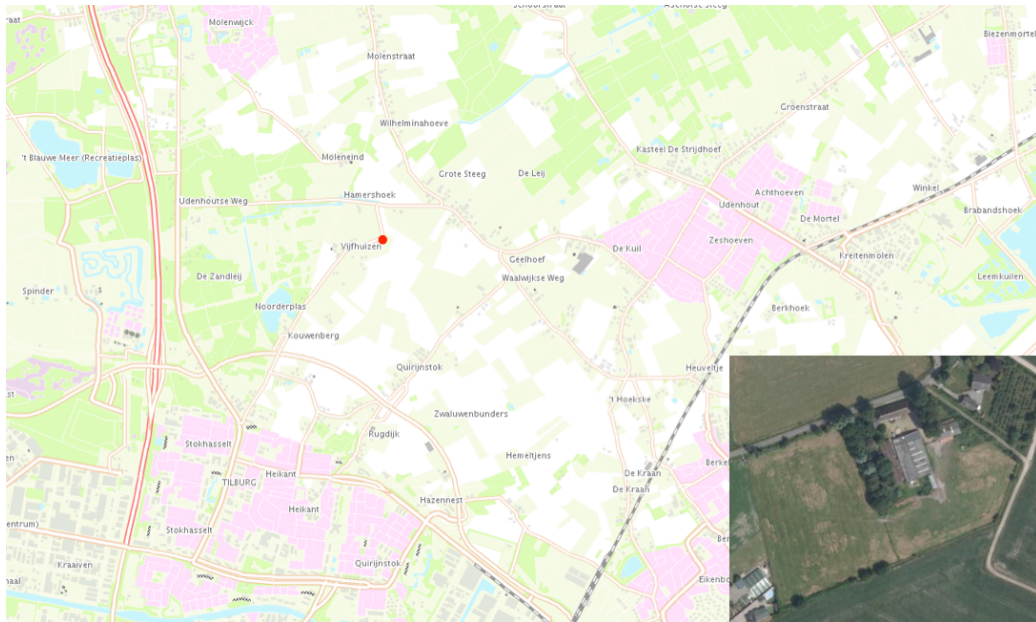
- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Vijfhuizen 5 te Tilburg en bestaat uit een laaggevelboerderij (woning), 2 voormalige varkenstallen, 1 schuur/loods en kuilvoerplaten. Het terrein is deels verhard. Op het terrein liggen diverse hopen puin en is sprake van verzuivering door achterstallig onderhoud.

Aan de voorzijde van de woning is sprake van een beperkte tuin. De vorige eigenaar heeft een 'honden wellnesscentrum' geëxploiteerd op de locatie. De woning en schuren zijn inpandig (grooten)deels gestript. De algehele indruk van de staat van onderhoud is matig tot slecht. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie wordt begrensd door de Vijfhuizen (noorden), het perceel aan de Vijfhuizen 6 (oosten), de kavelsloot en landbouwgronden (zuiden) en de achterzijde van het perceel Vijfhuizen 2a (westen). De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit een mozaïek van bosschages, landbouwbedrijven/particuliere woningen, weiden, akkers en een plattelandsinfrastructuur. De planlocatie behoort tot het gehucht of buurtschap Vijfhuizen. In de directe omgeving zijn diverse vergelijkbare enclaves aanwezig: Kouwenberg, Moleneind, Quirijnstok, het Hoekske en Heuveltje. Ten zuidoosten is de Noorderplas gelegen (ca. 1 km), ten westen diverse (productie)bossen (ca. 0,5- 1 km). De dichtbij zijnde grotere plaatsen zijn Tilburg (zuiden, ca. 3 km) en Udenhout (oosten, ca. 3 km).

Figuur 1 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Vijfhuizen 5 te Tilburg (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen agrarische opstallen: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal
- kap bomen en struiken: t.b.v. sloop en nieuwbouw worden mogelijk enkele bomen en struiken gekapt
- realisatie twee-onder-een-kapwoning; diverse timmer-, beton-, metsel-, elektra- en loodgieterswerkzaamheden alsmede allerhande kleine bouwwerkzaamheden
- revitalisatie terrein/erf; herinrichting ruimte tot tuin of andere privé doeleinden (grondverzet, straat- en hovenierswerkzaamheden e.d.)

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 28 mei 2015. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie door C.J. Blom en T. den Otter. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 8/8 bewolkt, 12° Celsius en windkracht 2-3 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Alle muren zijn geïnspecteerd op het voorkomen van specifieke muurvegetatie, deze zijn niet aangetroffen. Door achterstallig onderhoud is het terrein tussen de woning en de schuren verruigd met algemeen voorkomende kruidachtige flora en grassen. Ter indicatie zijn de volgende soorten o.a. waargenomen: dagkoekoeksbloem, ridderzuring, Robertskruid, grote brandnetel, witte klaver, rode klaver, kruipende boterbloem, akkerdistel, gestreepte witbol, riet, kleeftkruid en straatgras. In de tuin aan de voorzijde van de woning bestaat uit grind en enkele kleine struiken waarvan een aantal rozen. Aan de oostzijde van de locatie staan enkele zomereiken, op het terrein achter de voormalige varkensschuren staan o.a. een gewone vlier en fruitboom.

De planlocatie heeft momenteel geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens molshopen, geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. Op de locatie is relatief weinig vegetatie aanwezig, veel zoogdieren prefereren een habitat met houtachtigstructuren in afwisseling met open gebied. De inrichting van de locatie bestaat grotendeels uit gebouwen en verharding. Soorten die in stedelijk en/of halfnatuurlijk gebied leven kunnen het terrein gebruiken als foerageer- en verblijfgebied of als migratie route. De locatie heeft mogelijk een functie voor: aardmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, mol, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel (allen Ff-wet, tab. 1). Steenmarters (Ff-wet tab. 2) hebben een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort wordt vaak aangetroffen in de nabijheid van (oude) boerderijen. De geprefereerde omgeving bestaat uit oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes, de verblijfplaats bestaat uit boomholtes, takkenstruwelen, zolders en kruipruimtes.

De planlocatie voldoet in enige mate aan het geprefereerde habitat van de steenmarter. De planlocatie ligt echter buiten het actuele verspreidingsgebied van de steenmarter (o.a. waarneming.nl). In combinatie met het ontbreken van sporen zoals prooiresten, latrines, pootafdrukken en uitwerpselen is het aannemelijk dat de steenmarter momenteel geen gebruik maakt van de planlocatie.

De realisatie van de twee-onder-een-kap woning in de boerderij en de sloot van de opstallen leidt aannemelijk niet tot een significante verstoring van beschermde zoogdieren. Bovendien geldt vrijstelling voor eerder genoemde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Op de planlocatie zijn diverse landschapselementen die functioneel kunnen zijn voor vleermuizen.

Alle gevels en muren van de woning en schuren zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële invliegopeningen die toegang kunnen verlenen tot een verblijfplaats voor vleermuizen. De woning en schuren zijn in dermate staat van onderhoud dat er diverse openingen in de muren en daken zijn. In de woning en schuren zijn alle potentieel geschikt locaties nauwkeurig geïnspecteerd. Gebruikssporen zoals bruinverkleuring, uitwerpselen en prooiresten zijn echter niet aangetroffen. De geïsoleerde daken van de voormalige varkensstallen zijn dermate geconstrueerd dat er een permanente luchtstroom aanwezig is. Locaties met een tochtstroom worden in de regel niet gebruikt door vleermuizen. De eiken in de zuidhoek van het perceel vormen geen verbinding met andere vergelijkbare groenelementen en is derhalve niet geschikt als vliegroute.

Tijdens de sloop en nieuwbouw kunnen (passerende en passant foeragerende) vleermuizen echter wel hinder ondervinden als gevolg van verlichting. Min of meer bewuste verstoring als gevolg van verlichting is wettelijk verboden. Mits enkele maatregelen ten aanzien van verlichting worden getroffen geldt dat significant negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen uitgesloten kunnen worden.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van: In de omgeving is verder het voorkomen bekend van: kleine watersalamander, kamsalamander, gewone pad, boomkikker, bruine kikker, heikikker, bastaardkikker, poelkikker en levendbarende hagedis (Creemers & Van Delft, 2009; telmee.nl).

Het terrein is grotendeels verhard en er is geen (diep en helder) oppervlaktewater aanwezig. Tevens is er nauwelijks sprake van dichte en oudere vegetatiestructuren en rustige terreindelen. Beide aspecten maken dat de planlocatie geen essentiële habitatfuncties voor kritische en kwetsbare amfibieën zoals boomkikker, poelkikker en kamsalamander vervult. De levendbarende hagedis een voorkeur voor solitaire bomen en struiken of groepen hiervan in een structuurrijke omgeving die bij absolute voorkeur bestaat uit natte of droge heide (Creemers en Van Delft, 2009).

Voor alle zwaarder en strikt beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen geldt dat de het terrein ongeschikt is. Het ontbreken van waarnemingen bevestigt dit beeld. Wellicht dat minder watergebonden soorten zoals gewone pad en kleine watersalamander gebruik maken van schaduwrijke en relatief vochtige plaatsen op het terrein. Ook voor deze soort geldt overigens dat een essentiële functie kan worden uitgesloten. Bovendien geldt voor deze soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Significante negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën worden niet verwacht.

Vissen

Er zijn geen voorgenomen ingrepen van toepassing met betrekking tot oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. De aanwezigheid van watergebonden insectensoorten (o.a. waterkevers, platte schijfhoren, kreeften en libellen) kan worden uitgesloten.

Op de locatie is diverse wilde en aangeplante vegetatie aanwezig. De locatie voorziet in een aantal relevante aspecten voor vlinders en andere terrestrische insecten: voldoende nectar (voedsel), waardplanten (rups), warmte en beschutting (windvrij) en overwinteringsplaatsen (rups/pop/imago).

Echter specifieke omstandigheden die door beschermde insectensoorten worden geprefereerd zijn niet aanwezig (waardplanten, overwinteringslocaties e.d.). Tevens is er geen sprake van een aantal typische habitats zoals dood hout in oude loofbossen of vennetjes. Het is uitgesloten dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect hebben op beschermde ongewervelden.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: spotvogel, winterkoning, ekster, merel, huismus, vink, kauw, stadsduif en ooievaar. Tijdens het veldbezoek zijn nesten van merel, stadsduif en braakballen van kerkuil aangetroffen (figuur 2). Jaarrond beschermde nestlocaties zijn niet aangetroffen. De waarnemingen van huismus betreffen foeragerende individuen die waarschijnlijk verblijven op het perceel aan de Vijfhuizen 6.

Figuur 2 Tijdens het veldbezoek zijn nesten van merel, duif en braakballen van kerkuil aangetroffen in de schuren.

In de voormalige varkensschuur en de schuur/annex loods zijn verse en oude(re) braakballen en uitwerpselen van kerkuil aangetroffen (figuur 2). Er is geen broedgeval of potentiële broedlocatie waargenomen op desbetreffende locatie. De schuren worden waarschijnlijk gebruikt om tijdens het foerageren de prooien (veelal veldmuizen) te verteren en braakballen op te braken. De schuren worden aantoonbaar gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats en zijn derhalve beschermd. De beoogde plannen voorzien in de sloop van de schuren.

Het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de kerkuil is wettelijk verboden als de gunstige staat van instandhouding in het geding is. Het voorkomen van overtreding is de enige mogelijkheid om de werkzaamheden doorgang te laten vinden. Dit kan door maatregelen te treffen die er voor zorgen dat de functionaliteit van de vaste- ruste en verblijfplaatsen op elk moment behouden blijft.

De kerkuil maakt gebruik van meerdere vaste- ruste en verblijfplaatsen, aangezien op de locatie geen nest is aangetroffen en de directe omgeving uit vergelijkbaar habitat bestaat is het aannemelijk dat de soort voldoende alternatieve verblijfplaatsen heeft. Om schade te voorkomen en eventuele effecten te minimaliseren wordt geadviseerd om een ecologisch werkprotocol op te stellen door een (kerkuil)deskundige (zie bijlage 2).

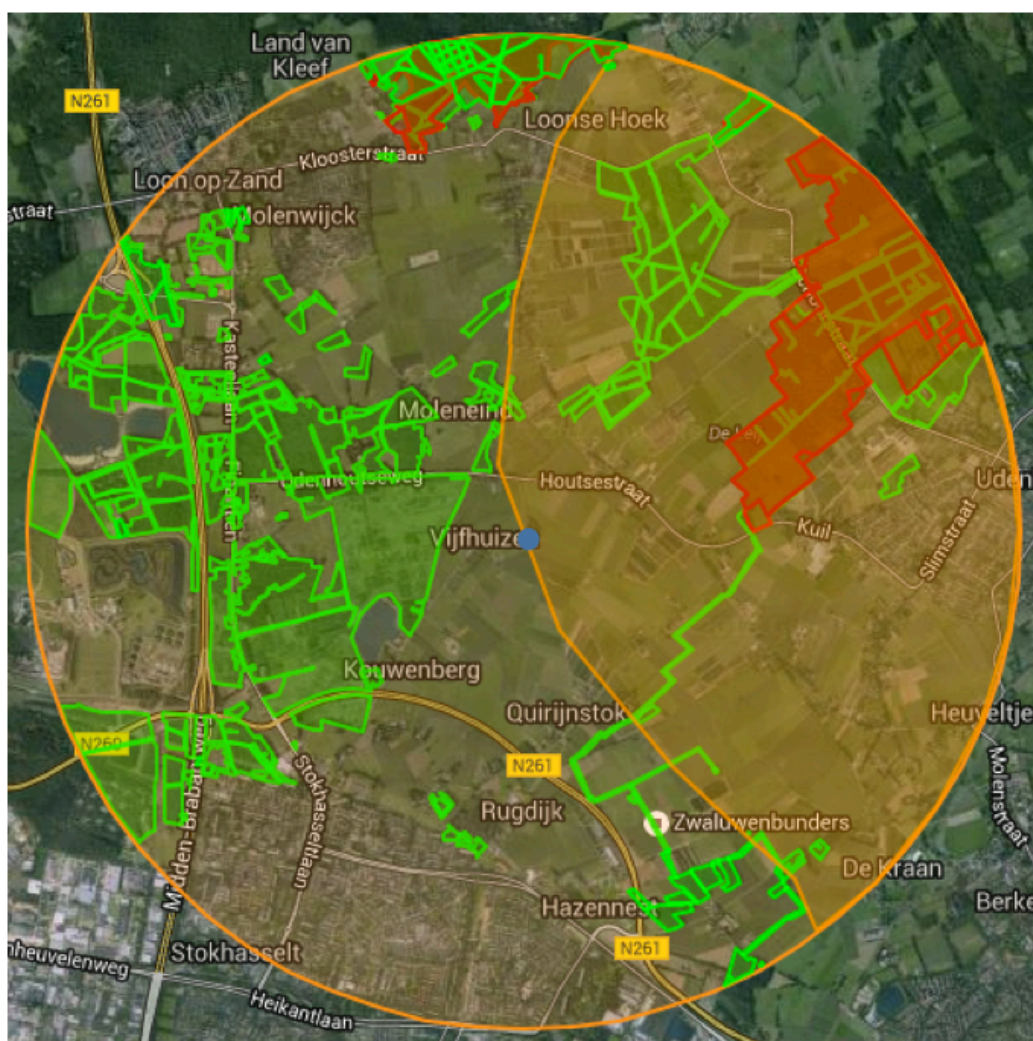
In de schuren zijn diverse nesten van stadsduif en merel aangetroffen (figuur 2). Op de planlocatie is, behoudens de eiken, verder geen relevante vegetatie aanwezig die potentieel geschikt is als broedlocatie voor vogels. Op de planlocatie vinden kleinschalige sloop- en opruimingswerkzaamheden plaats broedgevallen van bodembroeders kunnen derhalve worden uitgesloten. Het terrein is matig geschikt als foerageerlocatie.

Mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen (15 maart- 15 juli) en een werkprotocol wordt opgesteld t.a.v. kerkuil, treden er geen negatieve effecten op ten aanzien van vogels.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens het Nationale Landschap 'Groene Woud', geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 kilometer zijn het Natura2000 gebied 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen', Nationaal Park 'De Loonse en Drunense Duinen' en EHS-gebieden (of Natuurnetwerk Nederland) gelegen (figuur 3).

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van een twee-onder-een-kap woning in een laaghalsboerderij en de sloop van voormalige agrarische opstallen. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Figuur 3 De blauwe stip weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt behoudens het Nationale Landschap 'Groene Woud' (oranje arcering) geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype. In de directe omgeving zijn de volgende gebieden gesitueerd: Natura2000 gebied 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' (rode arcering), Nationaal Park 'De Loonse en Drunense Duinen' (rode arcering) en EHS-gebieden (of Natuurnetwerk Nederland) (groene arcering) (bron: sybiosys.alterra.nl).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Op twee locaties zijn braakballen van kerkuil aangetroffen. Door de beoogde sloop gaan deze verblijfplaatsen verloren, de gunstige staat van instandhouding is aannemelijk niet in het geding. Het is mogelijk dat zangvogels en duiven broedden schuren op de planlocatie. Als gevolg van verlichting kunnen passerende vleermuizen tijdens de sloop en bouw worden verstoord.
- De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht. Ten aanzien van kerkuil is een ecologisch werkprotocol noodzakelijk waarin de te treffen maatregelen, om schade te voorkomen (mitigerend), zijn opgenomen.

- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen en conform het op te stellen werkprotocol leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is, behoudens het Nationale Landschap 'Groene Woud', geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' is van externe werking op het gebied geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal rondom de te slopen opstallen (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Opstellen ecologisch werkprotocol ten aanzien van kerkuil. De kerkuil komt voor binnen het plangebied. Om schade te voorkomen dienen gerichte maatregelen getroffen te worden. In bijlage 2 is een protocol opgenomen. Tevens is het aanbevelingswaardig om bij de herinrichting van het terrein rekening te houden met de preferenties van kerkuilen.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).

Literatuur

- Anonymus, 2012. Soortenstandaard Kerkuil *Tyto alba*. Dienst Regelingen. Ministerie van Economische Zaken.
- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravin)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.telmee.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Hoogachtend,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Ecologisch werkprotocol Kerkuil

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

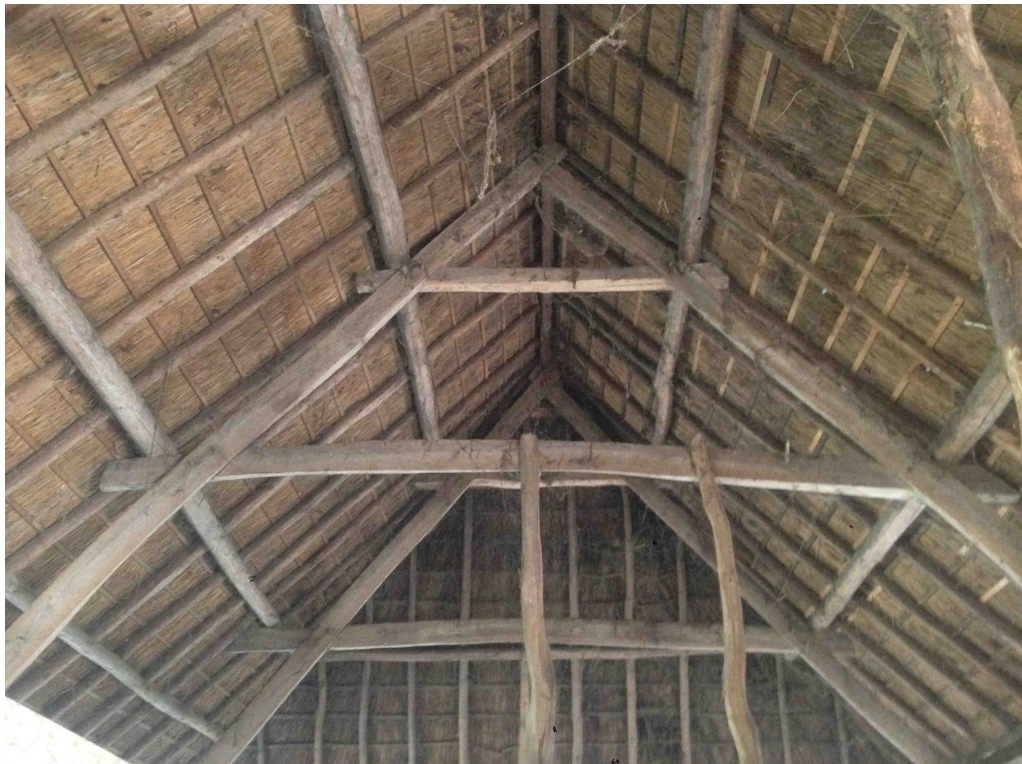
Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Vijfhuizen 5 te Tilburg. De beoogde ontwikkeling bestaat uit de realisatie van twee-onder-een-kapwoning.

Figuur 2 De planlocatie bestaat uit een voormalige laaghalsboerderij en enkele agrarische schuren. Op de foto de dakconstructie van de woning.

Figuur 3 De voormalige varkensstallen zijn tevens in gebruik geweest ten behoeve van een 'honden wellness centrum'. De staat van onderhoud is matig tot slecht.

Figuur 4 Door achterstallig onderhoud zijn delen van het terrein begroeid met algemene kruidachtige vegetatie.

Bijlage 2 Ecologisch werkprotocol kerkuil | Vijfhuizenweg 5 te Tilburg

Aanleiding

De eigenaren van de laaggevelboerderij aan de Vijfhuizen 5 te Tilburg zijn voornemens om de huidige agrarische bestemming te wijzigen naar een dubbelbestemming wonen. Ten behoeve van de omgevingsvergunning is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek op 28 mei 2015 zijn in de schuur/loods en een van de varkensschuren braakballen van kerkuil aangetroffen. Teneinde schade aan de soort en/of het leefgebied te voorkomen, en daarmee overtreding van de Ff-wet, is geadviseerd een ecologisch werkprotocol op te stellen ten aanzien van de soort.

Na overleg met de gemeente Tilburg over de beoordelingssystematiek in de soortenstandaard (wel of niet ontheffingsplichtig) is besloten om de Kerkuilenwerkgroep van de Vogelwerkgroep Midden Brabant te consulteren over de actuele stand van zaken in het gebied. Op basis van de ecologische interpretatie en de input van de Vogelwerkgroep is het navolgende protocol opgesteld.

Habitat en levenswijze van de kerkuil

De kerkuil is een standvogel met een sterke paarband. De soort leeft in structuurrijke cultuurlandschappen met gras- en bouwlanden afgewisseld met hagen, bosschages en houtwallen. Als broedlocatie worden bij voorkeur hoge delen van boerenschuren, kerken en torens gebruikt. Het functionele habitat van de kerkuil bestaat derhalve uit verschillende elementen: broedlocatie, foerageergebied, winterverblijfplaats en overige verblijfplaatsen. Er is geen strikt onderscheid te maken in gebruik van de vaste rust- en verblijfplaatsen, de voortplantingslocatie kan bijvoorbeeld ook als overwinteringslocatie worden gebruikt.

De kerkuil foerageert op muizen (98%) in de directe omgeving van de broedlocatie en winterverblijfplaats. Gedurende het foerageren worden verschillende locaties gebruikt om de gevangen muizen op te eten en braakballen uit te braken. Overdag is de kerkuil op deze locatie dan ook niet zichtbaar.

De jaarcyclus van de soort bestaat globaal uit voortplanting en overwintering waarbij het muizenaanbod limiterend is. In muizenrijke jaren kan de voortplantingsperiode met meerdere vervolgbroedsels plaatsvinden van februari (balts) tot en met december. In muizenarme jaren of gedurende strenge winters (zeer beperkte foeragemogelijkheden) is deze periode aanzienlijk korter.

Functie van het plangebied en effecten

De kerkuil gebruikt de schuur/loods en varkensschuur als rustplaats waar voedsel (muizen) wordt verorbert. Op twee specifieke plaatsen zijn zowel oude als verse braakballen gevonden. De territoriumomvang van kerkuilen varieert van 60 tot 1.200 hectare. De grote van het territorium is afhankelijk van de kwaliteit met als belangrijkste parameters het aantal potentiële verblijfplaatsen en voedselaanbod.

In de omgeving, binnen een straal van 2 km, zijn 3 recente broedgevallen van de kerkuil bekend (pers. med. B. van Beerendonk, VGW Midden Brabant). Tevens worden kerkuilen op meerdere locaties waargenomen. In de directe omgeving van Vijfhuizen 5 zijn geen broedgevallen bekend. Gelet op het aantal broedgevallen en de relatief structuurrijke omgeving en de beperkte functie (rustplaats tijdens foerageren) heeft de beoogde ontwikkeling geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de directe omgeving zijn meerdere potentieel geschikte foerageer- en rustlocaties aanwezig (o.a. Vijfhuizen 1, 1a, 2a, 3, 3a, 4, 6 en 7). Ter compensatie van het verlies van de rustplaatsen wordt een nestkast geplaatst op een geschikte locatie in de directe omgeving en worden na de sloop kwaliteitsverbeterende maatregelen getroffen. De initiatiefnemer is met de eigenaren van Vijfhuizen 3a overeengekomen dat op datzelfde adres op een geschikte locatie een nestkast wordt geplaatst.

Mitigerende maatregelen

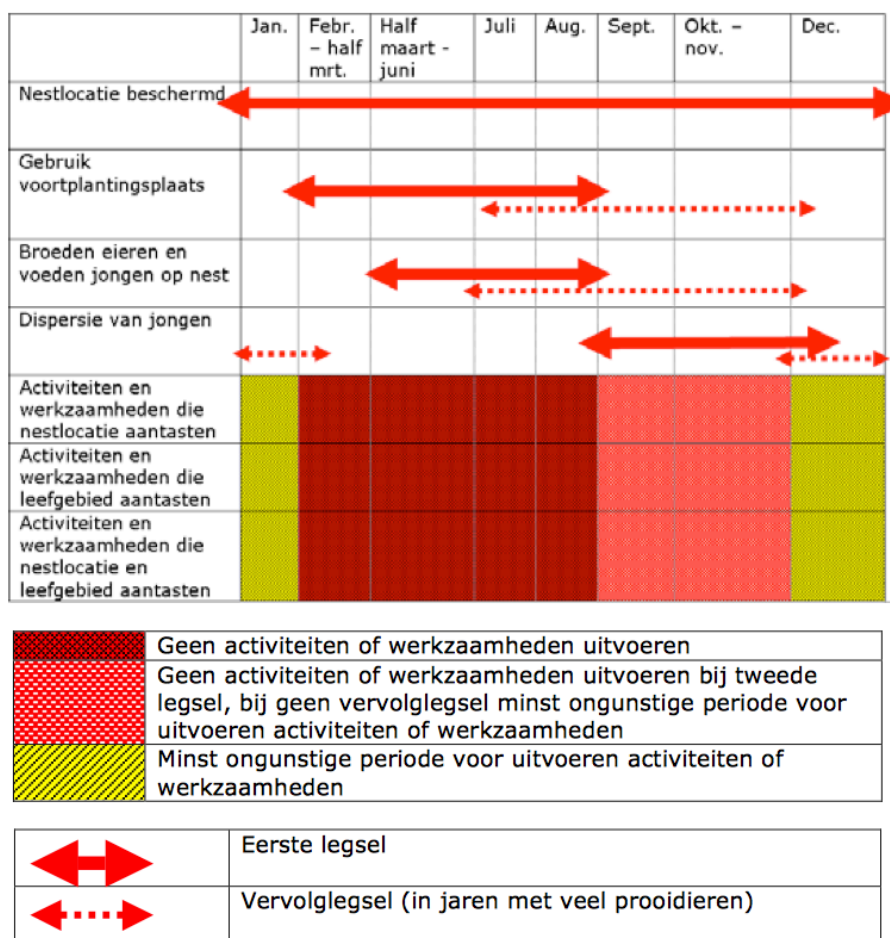
Om schade aan de kerkuil te voorkomen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden de volgende maatregelen getroffen:

Voor de sloop - maatregelen

- Voor de sloopwerkzaamheden aanvangen wordt gecontroleerd of er uilen aanwezig zijn (niet aannemelijk) in de gebouwen en worden de invlieggaten gebarricadeerd.
- Alle sloop en (nieuw)bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang.
- de sloop van de schuren vindt plaats in de periode september-januari (de jongen van het eerste broedsel zijn uitgevlogen), zie figuur 1.
- de schuren dienen gefaseerd te worden gesloopt. Tenminste een van de rustlocaties dient tot november te worden gehandhaafd (in verband met een eventueel tweede legsel), zie figuur 1.

Voor de sloop - plaatsen nestkast

- Op de Vijfhuizen 3a te Tilburg wordt door de Kerkuilenwerkgroep van de Vogelwerkgroep Midden Brabant een kerkuilenkast geplaatst, mits de aanschafkosten door de initiatiefnemer gefinancierd wordt. De werkgroep plaatst 'standaardkasten' waar goede ervaringen mee zijn/worden opgedaan derhalve is een omschrijving van een nestkast niet noodzakelijk.
- De nestkast moet op een voor de kerkuil geschikte wijze en plek worden opgehangen. Er kan een toegang tot het gebouw (schuur) waarin deze geplaatst wordt, worden gemaakt door bij (het ontwerp van) nieuwbouw een gat in de zolder te maken. Bij restauratie moet de verblijfplaats bereikbaar gehouden worden.
- De nestkast moet tijdig, dat wil zeggen minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden, aanwezig zijn om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen. Vanzelfsprekend heeft het de voorkeur om de nestkast voor het broedseizoen te plaatsen (februari).
- Het beheer van de nieuwe voorzieningen moet duurzaam geregeld zijn. De Kerkuilenwerkgroep heeft per monde van dhr. B. van Beerendonk aangegeven dat de kast wordt: gemonitord, schoongemaakt en in indien nodig gerepareerd door de vrijwilligers van de werkgroep.

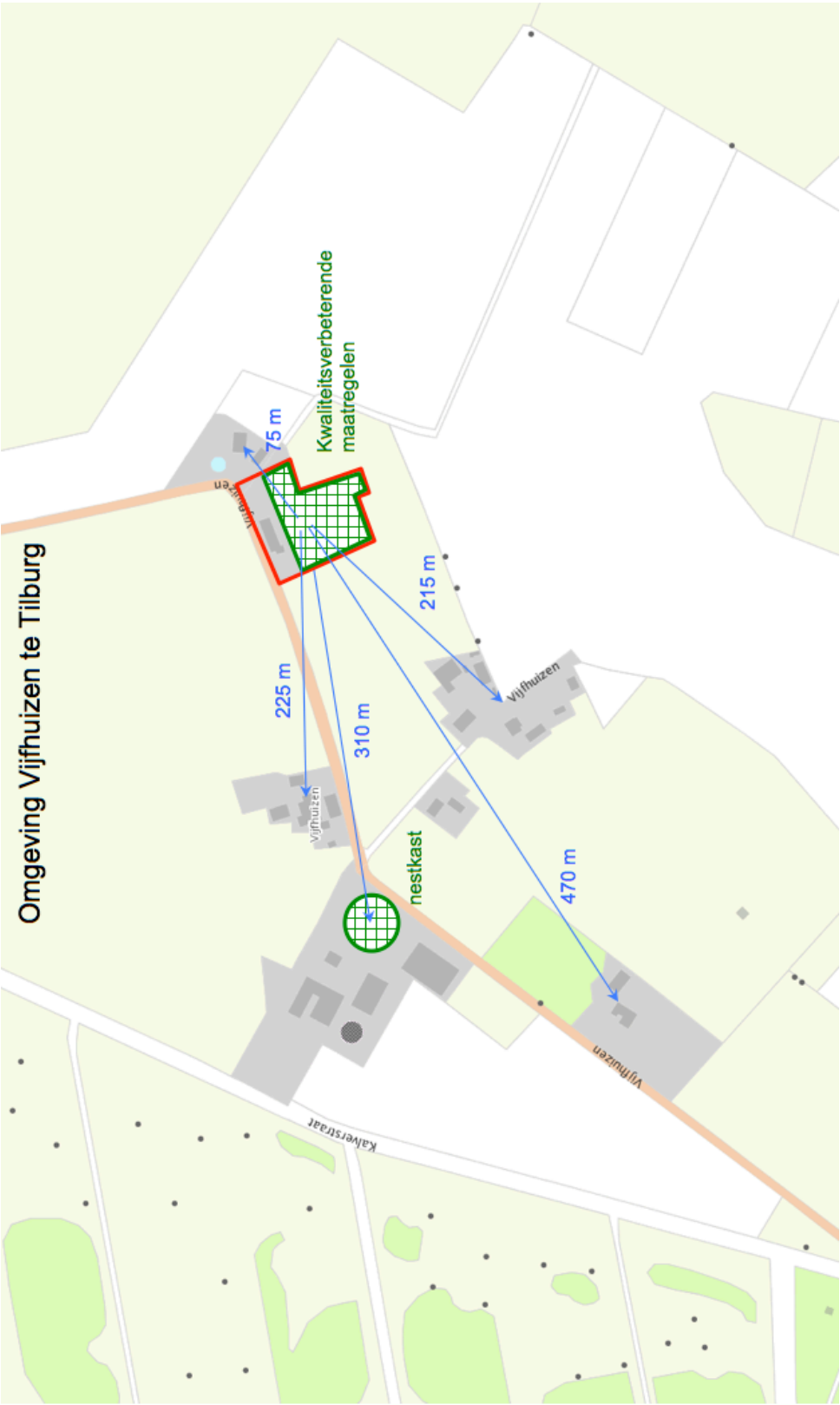

Figuur 1 Activiteiten van de kerkuil gedurende het jaar. De ingreep betreft het slopen van een schuur met een rustlocatie welke gebruikt wordt tijdens foerageervluchten. In de periode 15 maart tot en met 1 september en mogelijk oktober/november voorzien de ouderdieren de jongen van voedsel. Het grootbrengen/voeren van jongen is een intensieve periode, ernstige verstoring van het foerageerhabitat leidt mogelijk tot verlies van het broedsel (bron: soortenstandaard Kerkuil).

Na de sloop

- bij de herinrichting van het terrein wordt rekening gehouden met de habitatpreferentie van de kerkuil. De realisatie van houtwallen, hagen en structuurrijke perceelranden zijn hiervan goede voorbeelden.
- Het terrein dient bij zo veel mogelijk extensief te worden gemaaid en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dient tot een minimum beperkt te worden.
- Het terrein dient bij voorkeur minimaal verlicht te worden. Eventuele verlichting eveneens aanpassen aan foerageermogelijkheden (nederwaarts richten, bewegingssensor) t.b.v. kerkuil en muizen
- In de te verbouwen en/of nieuw te bouwen opstallen zijn er wellicht mogelijkheden om een nestlocatie en/of winterverblijf te realiseren. Indien deze mogelijkheid aanwezig is wordt dit ten eerste aanbevolen.

Impressie maatregelen

Figuur 2 Impressie van de directe omgeving en de te treffen maatregelen (bron kaart: ruimtelijkeplannen.nl)